

gávákša - okno - *vikier* podkovovitého tvaru v *indickom chráme*; pozri *indická architektúra*; *oblúk podkovový*
gavalier - slovenský termín pre český názov *kavalír*; slovenský variant s počiatocným písmenom k iba v termíne kavalerista, čo sa kryje s pôvodným obsahom: vojak - jazdec z čias tridsaťročnej vojny (1.pol.17.st.)

- 1.pôvodne jazdec, neskôr rytier, šľachtic
- 2.čestný, veľkodusný muž, muž dvorných spôsobov, rytier
- 3.soločník dámy pri spoločenskej zábave
- 4.ten, kto platí za iných

A. P. van de Venne: Gavalier pred toaletným stolíkom (grisaille, 1631)

Gavílah - rieka *Pison/Písón* bola jednou zo štyroch *rajských riek*, ktorá obtekala krajinu Gavílah, kde sa vyskytovalo najrýdzejšie *zlato*; porovnaj *El Dorádo, Cibola*

gávská kultúra - podľa maďarskej lokality Gáva; kultúra mladšej a neskorej *doby bronzovej* vo východnej časti Karpatskej kotliny; po preniknutí *Trákov* a iných kmeňov, prežívala najdlhšie na území dnešného východného Slovenska; v sídliskách a pohrebiskách *urny villanovského typu*

gaxché - strom vlnovec yucatánskych *Mayov*, ktorý v ich mýtoch mal úlohu *osi sveta*

gay - pozri *Sergius a Bakchus*

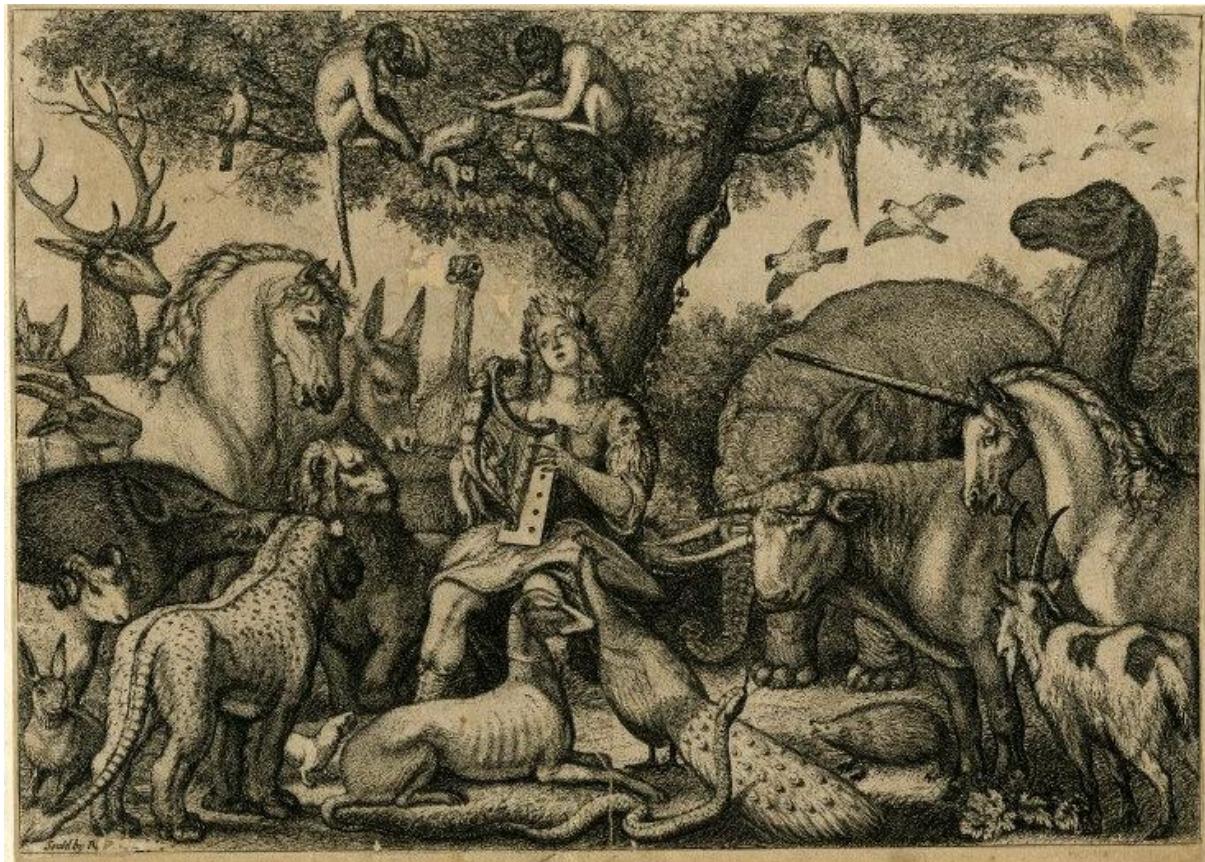
gay umelci -

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Gay_artists

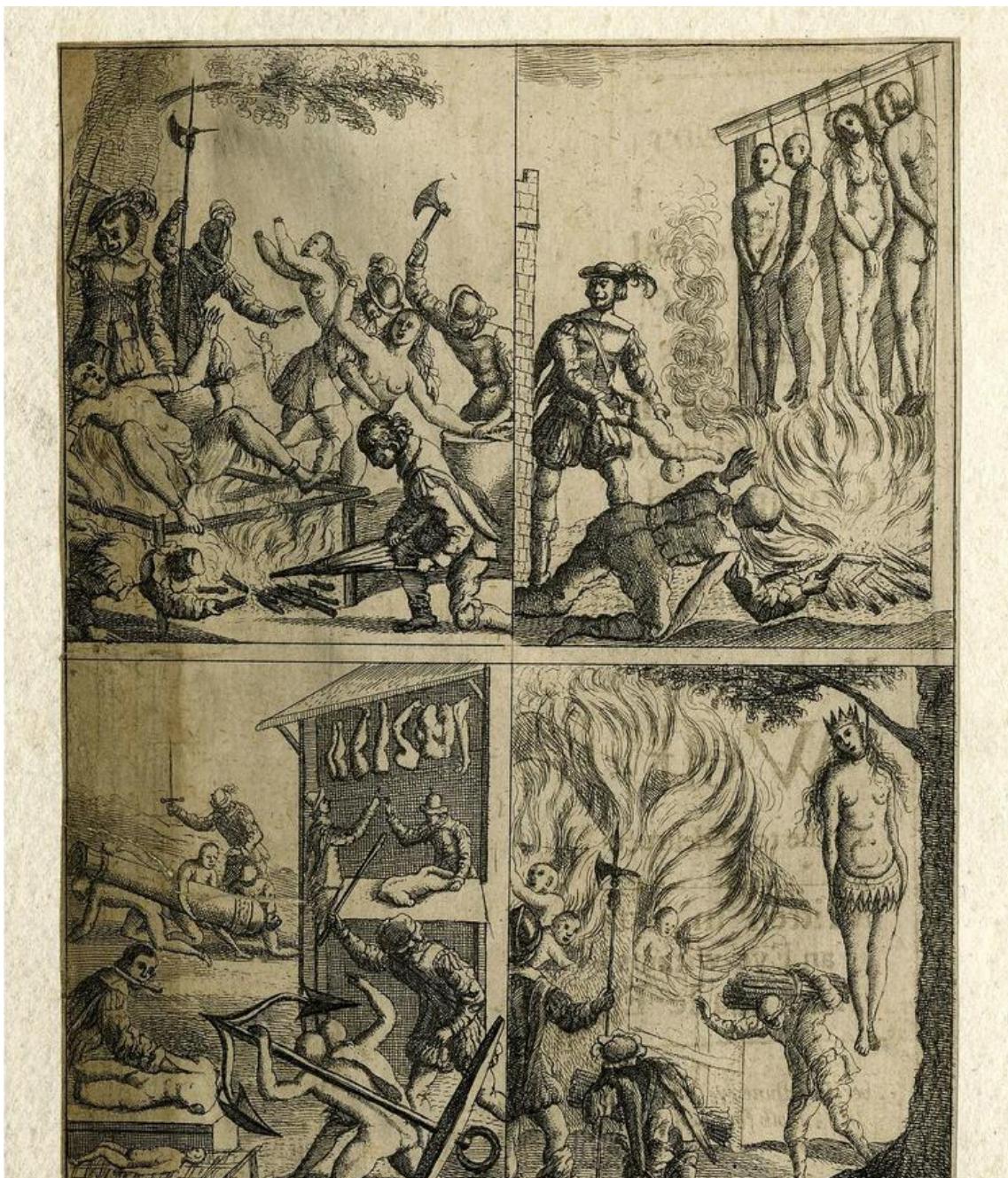
Gaywood Richard - (1680); anglický rytec; bol žiak Václava Hollara a pracoval v jeho štýle; bol priateľom Francis Barlowa a vyryl mnoho z jeho návrhov.

https://en.wikipedia.org/wiki/Richard_Gaywood

<https://www.google.sk/search?q=Richard+Gaywood&espv=2&biw=1854&bih=995&tbo=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwixxMfwieTLAhXC2CwKHTm2C24QsAQIMQ&dpr=1>

R. Gaywood: Jednorožec, Orfeus a zvieratá (rytina, 1650-1670)

R. Gaywood: Slzy Indiánov (lept, frontispice spisu Bartolome de las Casas: „Zoznam krutých masakov a zločinov páchaných Španielmi“, 1656)

gáz - riedka priesvitná tkanina, v odtučnenej podobe *mul*; pozri *textília*

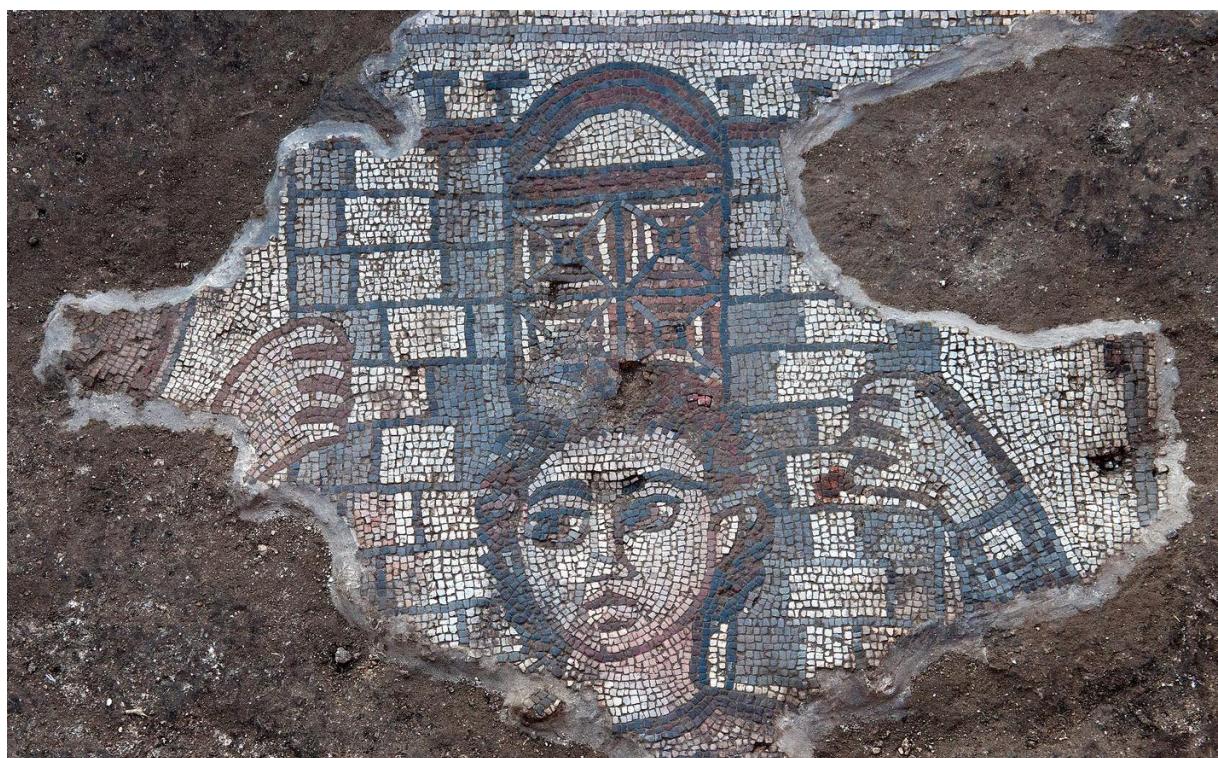
Gaza - hebr. גָּזָה; arab. جَازَةً /Gazza; najväčšie mesto Palestínskych okupovaných území; v Gaze sídli palestínska samospráva, vláda a prezident; aby sa predišlo zamieňaniu Pásma Gazy a mesta Gaza, hovorí sa o meste Gaza (Gaza City); pozri *Palestína*

-v súvislosti s heslom *Samson*: (Sudcov 16): Gaza bolo filištínske mesto, ktoré navštívil Samson kvôli jednej neviestke; *Filištinci* o jeho návšteve vedeli, ale nezaútočili, lebo sa im zdalo, že stačia zamknuté brány mesta; Samson vráta vylomil a odišiel aj s nimi; pre mesto to bolo veľkou potupou aj ohrozením

[https://sk.wikipedia.org/wiki/Gaza_\(mesto\)](https://sk.wikipedia.org/wiki/Gaza_(mesto))

Gaza. Mesto Samsona (rukopis z Casale Pilgrim, Casale Monferrato, Taliansko, 1568)

Samson nesie vráta z Gazy (mozaika zo synagógy v Huqoq, Izrael, 5.st.)

Samson nesie vráta z Gazy (vitráž, Marienkirche, Frankfurt nad Odrou, Nemecko, koniec 14.st.)

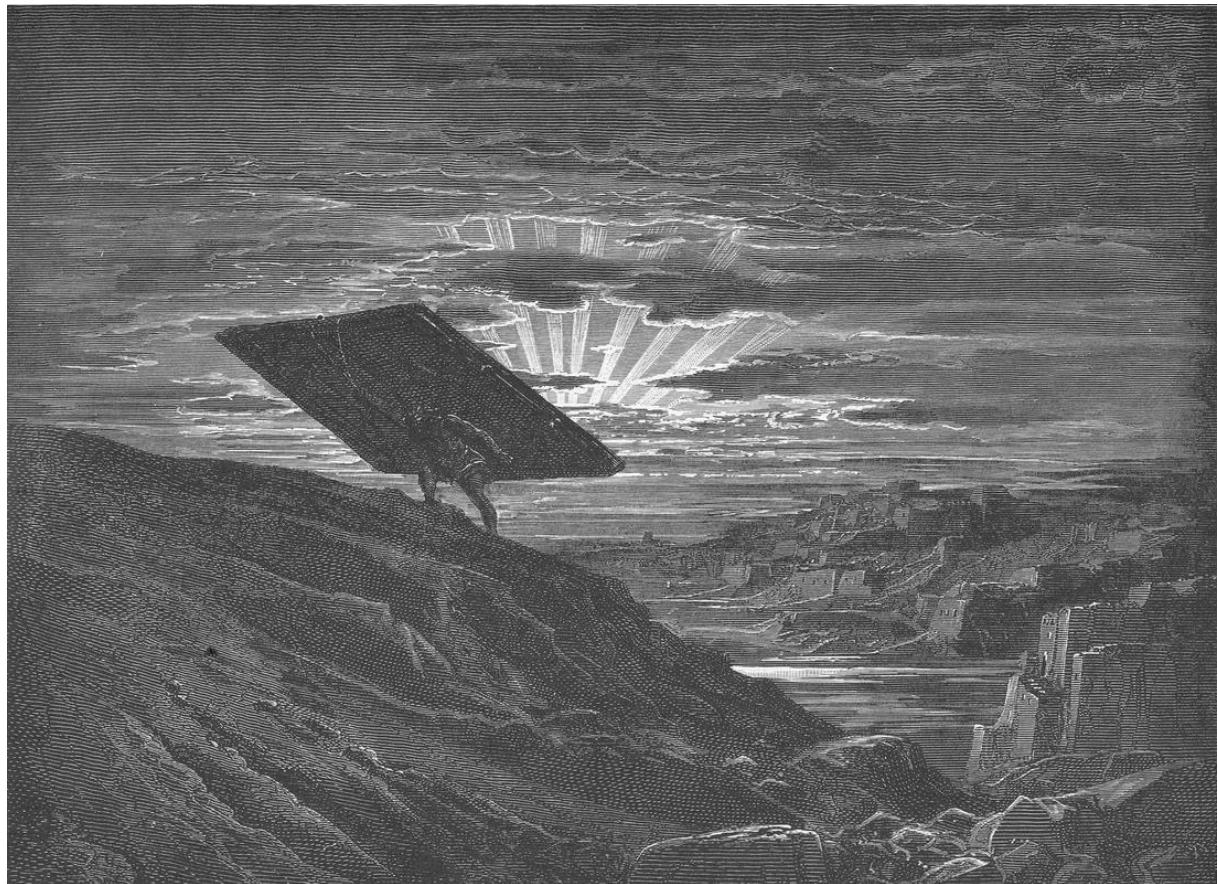
Samson nesie vráta z Gazy (stredoveký drevoryt)

Mair von Landshut: Samson s vrátami z Gazy (15.st.)

Francúzska škola: Dávid s hlavou Goliáša a Samson s vrátami od Gazy (krídlový oltár)

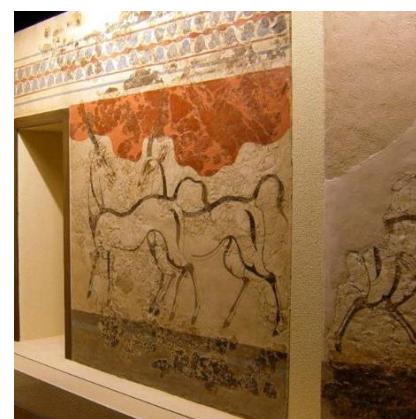
G. Doré: Samson nesie vráta z Gazy (drevoryt, 1866)

J. C. S. Lucas: Samson odnáša vráta z Gazy (1825-1830)

gazela - gr. dorkas; v antike spájaná s postavami *jeleňa*, *daniela*; pre krásu svojich očí spolu s nimi je súčasťou Amorovho záprahu; oblúbeným antickým menom bola Dorkas; pozri *Rešef*, jednorozec (Lurker); atribúty, symboly, alegórie a prirovnania

http://www.artcyclopedia.com/artists/manship_paul.html

Gazely (nástenná maľba, Alhambra, Španielsko)
Gazely (antická nástenná maľba)

Coreus a orol ulovili gazelu (detail, Beatus Girona, 2.pol. 10.st.)

P. Galle: Lov na gazelu (rytina zo série Divoká zver, vtáky, ryby; 1578)

gazelí park - park gazelí

gózdi - islamský účastník svätej vojny proti džaurom, ktorý položil svoj život v boji a po smrti sa dostane do raja, kde naňho čaká 72 huristiek; v neskorších Mohamedových názoroch sa nespomínajú a sú nahradené manželkami bojovníkov; pozri islam; Korán

Gärtner Johann Vilhelm - Gertner Johann Vilhelm

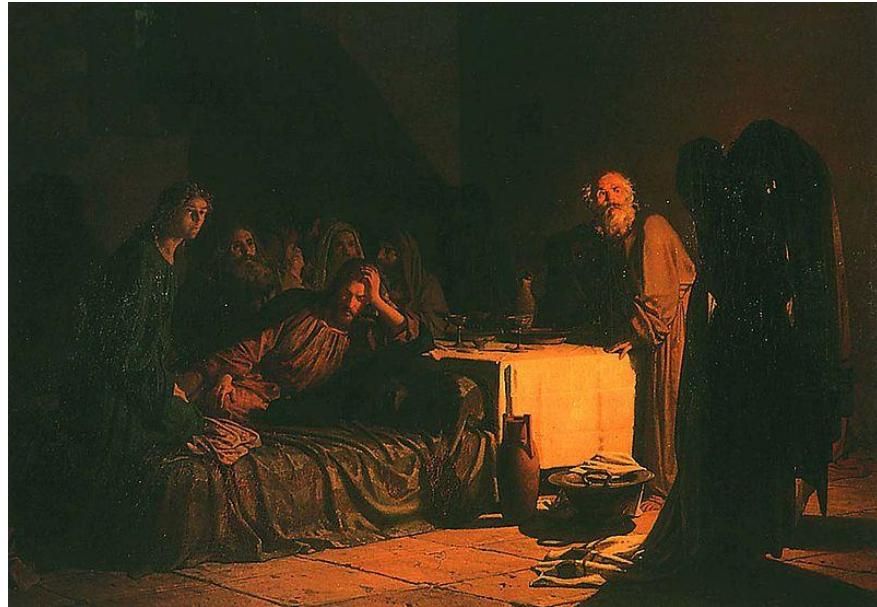
Ge - Gaia

Ge Nikolaj Nikolajevič - (†1894); ruský maliar známy svojimi prácami v štýle historického realizmu a náboženskými tématami; jeho život a dielo bolo spojené s Ukrajinou, kde žil od r. 1876 v

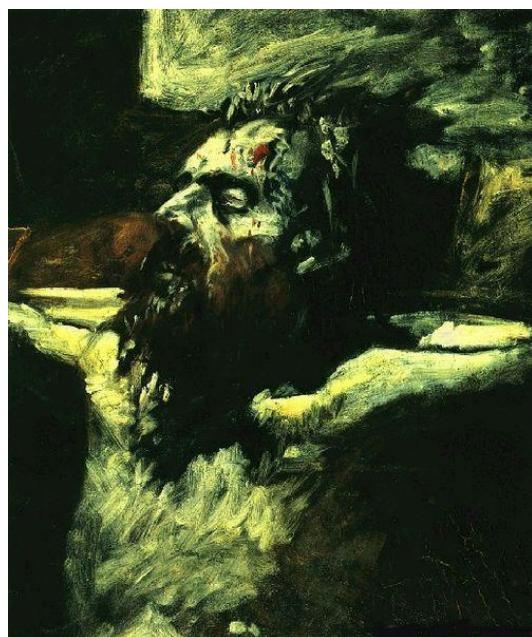
Černigove; učil v ukrajinských umeleckých školách, pomáhal talentovaným mladým ľuďom, finančne prispel k otvoreniu pomníku Nikolaja Gogola

http://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%93%D0%B5,_%D0%9D%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%B0%D0%B9%D0%9D%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%B0%D0%87

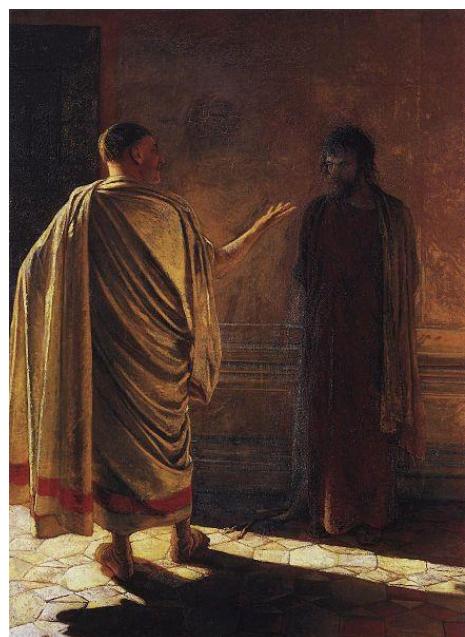
http://uk.wikipedia.org/wiki/%D2%90%D0%B5_%D0%9C%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%B0_%D0%9C%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%B0%D0%9B%D0%99%D0%BE%D0%BB%D0%B2%D0%B8%D1%87

N. N. Ge: Posledná večera (1863)

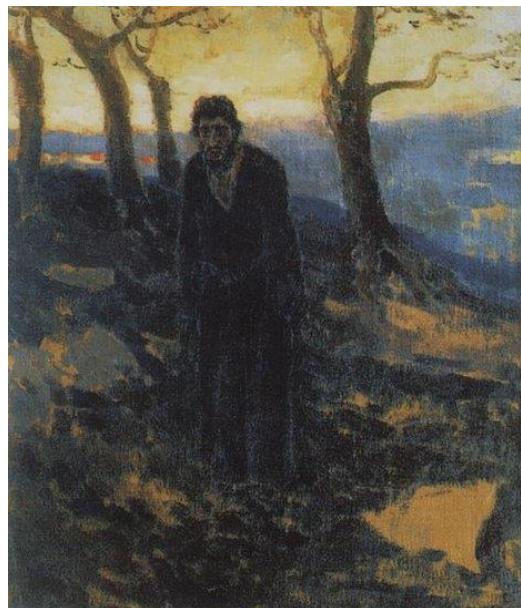
N. N. Ge: Hlava ukřížovaného Krista (1892-1893)
N. N. Ge: Čo je pravda? (1890)

N. N. Ge: Hlava ukřížovaného Krista (1892-1893)
N. N. Ge: Čo je pravda? (1890)

N. N. Ge: Golgota (1893)
N. N. Ge: Pokušenie Krista (1864-1867)

N. N. Ge: V Getsemanskej záhrade (1869-1880)
N. N. Ge: Judáš (1870-1880)

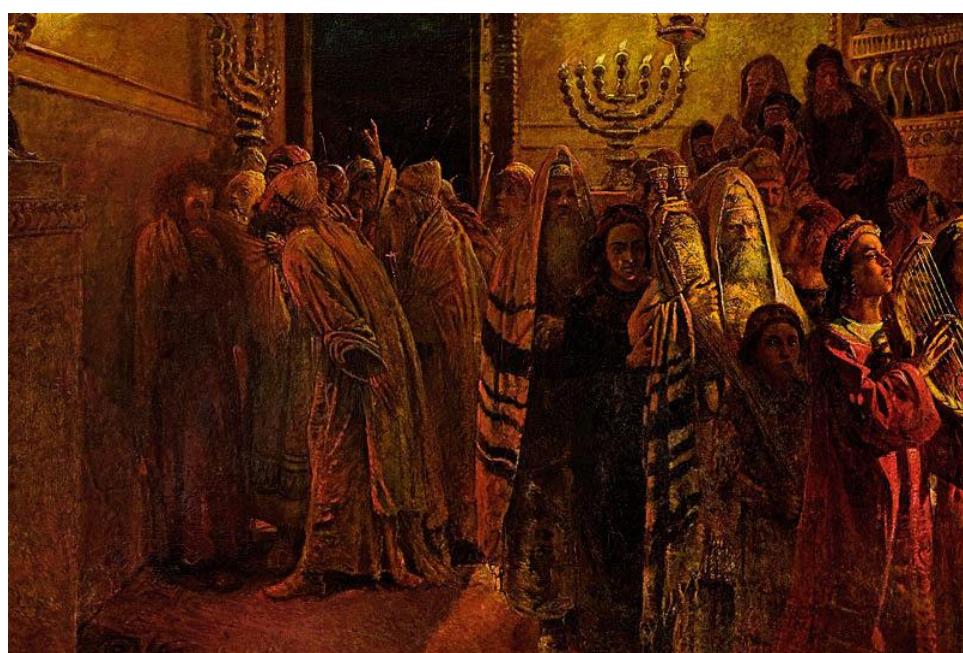
N. N. Ge: Kristus a Nikodém (1889)

N. N. Ge: Kristus v Getsemanskej záhrade (1888)

N. N. Ge: Svedomie. Judáš (1891)

N. N. Ge: Súd sanhedrinu (1892)

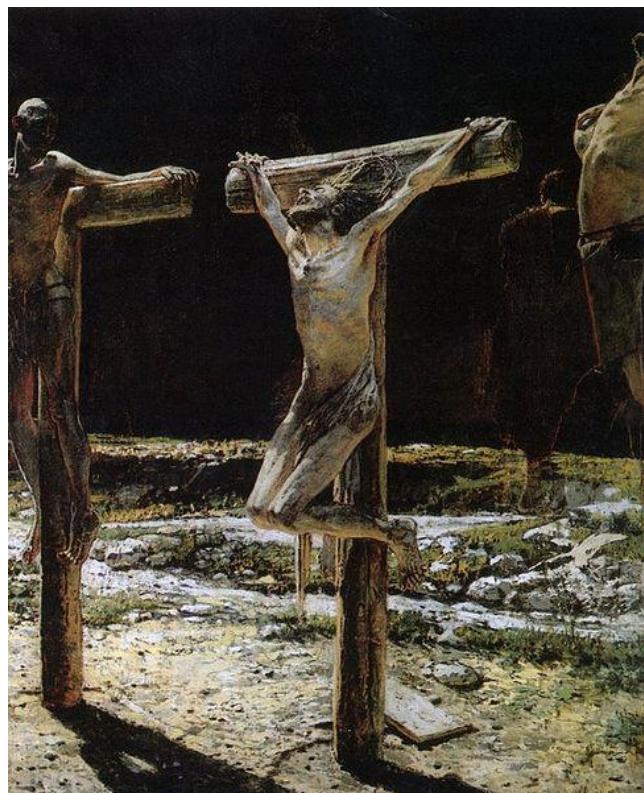
N. N. Ge: Návrat z pohrebu Krista (1859)

N. N. Ge: Mária, sestra Lazára stretáva Ježiša Krista idúceho do ich domu (1864)

N. N. Ge: Zvest' o vzkriesení (1866)

N. N. Ge: Ukrižovanie (1892)

N. N. Ge: Správy o vzkriesení (1867)

N. N. Ge: Kristus v synagóge (1868)

N. N. Ge: Kristus pred Annášom (1868)

N. N. Ge: Saul a čarodejnica z Endoru (1857)

N. N. Ge: Zrúcanie Jeruzalemského chrámu (1859)

N. N. Ge: Láska vestálky (1857-1858)

N. N. Ge: Peter Veľký vypočúva cárviča Alexeja Petroviča (1871)

N. N. Ge: Peter Veľký vypočúva cárviča Alexeja Petroviča (štúdia, 19.st.)

N. N. Ge: Achilleus oplakáva Patrokla (19.st.)

N. N. Ge: Súd kráľa Šalamúna (19.st.)

N. N. Ge: Portrét ukrajinského chlapca (19.st.)

Geb - egyptský boh zeme, syn Šova a Tafnut, otec Usíreva/Osirisa a Esety/Isis; partner bohyne neba Nút; pozri Deväť bohov z Onu

[http://nl.wikipedia.org/wiki/Geb_\(mythologie\)](http://nl.wikipedia.org/wiki/Geb_(mythologie))

Gebeleizis - iné meno dáckeho podsvetného boha Zalmoxisa

Geber - († asi 815); www: latinské meno moslimského alchymistu Abú Músa Džábir ibn Hajján (arab. أبو عبد الله جابر بن حيان بن عبد الله الأزدي /Abú Abd Alláh Džábir bin Hajján bin Abd Alláh al-Azdí)

www: jeho etnické pozadie neznáme, bol Arab alebo Peržan; bol alchymistom, farmaceutom, filozofom, astronómom a fyzikom; označovaný ako „otec arabskej chémie“; zdôrazňoval systematické experimentovanie a urobil veľa, aby premenil alchýmiu z povery na vedu; objavil mnoho typov dnes bežných chemických pomôcok, mnoho chemických látok a procesov ako napríklad kyselinu chlorovodíkovú, kyselinu dusičnú, destiláciu, kryštalizáciu; vydláždil aj cestu mnohým islamským alchymistom ako ar-Rází, al-Tughra'í a al-Irákí, ktorí žili v 9.st., 12.st. a v 13.st.; jeho kniha silno ovplyvnila európskych alchymistov ktorá sa o ňu opierali pri hľadaní kameňa mudrcov; jeho meno nesie jeden z kráterov na Mesiaci; pozri alchýmia; Paracelsus

portrét Abú Músa Džábir ibn Hajjána (iluinácia, Biblioteca Medicea Laurenziana, Florencia)

Gedeon - Gideon

Geerrit - iné meno holandského maliara *Geertgena tot Sint Jans/Geertgena van Haarlem*

Geertgena tot Sint Jans/Geertgena van Haarlem - (†1495); tiež známy ako *Geertgena van Haarlem, Gerrit van Haarlem, Gerrit, Gerritsz, Gheertgen, Geerit, Gheerit, Geralda* alebo iné zdrobneniny; holandský maliar zo severných nížin vo Svätej ríši rímskej; dokumentácie o jeho živote a diele sú publikované v r. 1604; pravdepodobne bol žiakom Alberta van Ouwatera; obaja maliari žili v meste Haarlem, kde bol Geertgena spojený s rytiermi svätého Jána, snáď ako laický brat, pre ktorých namaľoval oltárny obraz; v knihe van Mandera sa hovorí, že Geertgena vzal si meno svätého Jána bez toho by bol členom rádu, a tak jeho priezvisko „tot Sint Jans“ znamená „od svätého Jána“

http://en.wikipedia.org/wiki/Geertgen_tot_Sint_Jans

http://nl.wikipedia.org/wiki/Geertgen_tot_Sint_Jans (prehľad diela)

https://www.google.sk/search?q=Geertgena+tot+Sint+Jans&espv=210&es_sm=93&tbo=isch&sourc=iu&imgil=VVcqGkk61HTjAM%253A%253Bhttps%253A%252F%252Fencrypted-tbn2.gstatic.com%252Fimages%253Fq%253Dtbn%253AANd9GcRsbuHbHNYV-y8VAnG71yJB2rBmEh3Rid-jtjhSKKgH4Iy0joALig%253B1196%253B1478%253Bju5WSxC-yjhCM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fwww.artclon.com%25252Fartist%25252Fgeertgen-tot-sint-jans%25252F&sa=X&ei=tWvEuV3pMqiw4QTmv4HoBw&ved=0CD0Q9QEwBQ&biw=1857&bih=957#facrc=&imgdii=&imgrc=VVcqGkk61HTjAM%3A%3BVWYeyRbY7CKwVM%3Bhttp%253A%252F%252Fkunsthistoriened.files.wordpress.com%252F2013%252F03%252Fgeertgen-tot-sint-jans-zzz-st_bavo.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Fkunsthistoriened.wordpress.com%252Fsk1516%252Fgeertgen-tot-sint-jans%252F%3B1196%3B1478

Geertgena tot Sint Jans: Ján Krstiteľ v divočine (15.st.)

Geertgena tot Sint Jans: Svätý Bavo so sokolom (15.st.)

Geertgena tot Sint Jans: Vzkriesenie Lazára (1480)

Geertgena tot Sint Jans: Oplakávanie smrti Krista (1484)

Geertgena tot Sint Jans: Sväté príbuzenstvo (1495)

Geertgena tot Sint Jans: Klaňanie troch kráľov (triptych, ľavá strana sv. Bavo ako adorant, pravá strana sv. Hadrián ako adorant, stredný panel Klaňanie troch kráľov, okolo 1485)

Geertgena tot Sint Jans: Klaňanie troch kráľov (1480-1485)

Geertgena tot Sint Jans: Klaňanie troch kráľov (stredný panel triptychu, okolo 1485)

Geertgena tot Sint Jans: Klaňanie troch kráľov (1490)

Geertgena tot Sint Jans: Procesia mníchov (detail, 15.st.)

Geertgena tot Sint Jans: Oslávenie Márie. Panna a Dieťa (15.st.)

Geertgena tot Sint Jans: Madona a dieťa (15.st.)

Geertgena tot Sint Jans: Narodenie v noci (1490)

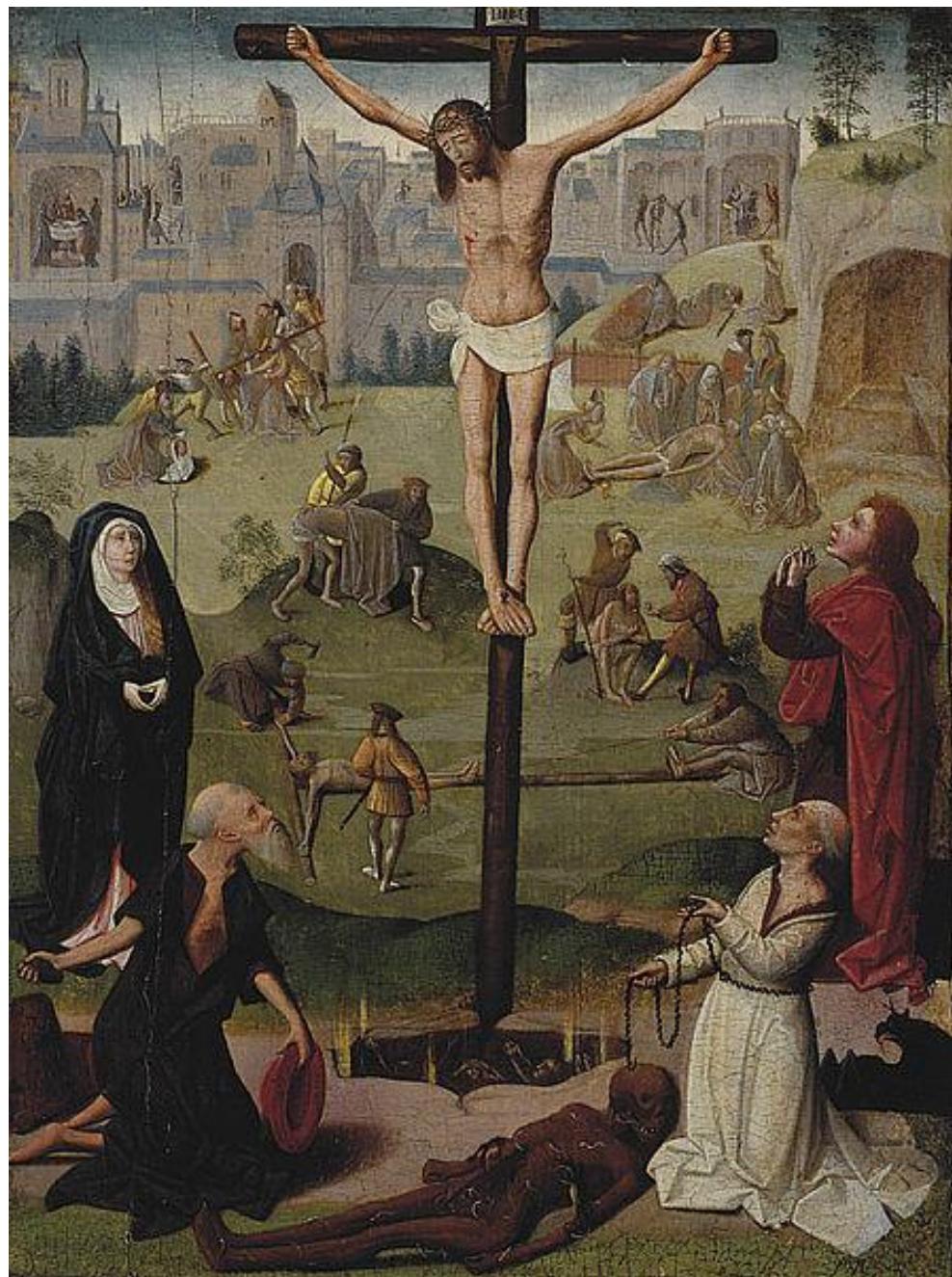
Geertgena tot Sint Jans: Kristus Muž bolesti (1486)

Geertgena tot Sint Jans: Príbeh kostí Jána Krstiteľa (1484)

Geertgena tot Sint Jans: Strom Jesse (1500)

Geertgena tot Sint Jans: Edinburghské ukrižovanie. Ukrižovanie Krista so svätým Hieronymom a svätým Dominikom (koniec.15.st.-zač. 16.st.)

Gehazim - Giezi

Gehenna - z hebr. gé Hinnom – „údolie Hinnom“ alebo „údolie (synov) Hinomových“

-v židovskej mytológii názov pre peklo

Malý lexikón biblie: údolie na juhozápad od *Jeruzalemu*, ktoré dostalo svoje meno podľa pôvodného majiteľa; ústím tohto údolia je Tófet (hebr. pohŕdanie, odpór), kde sa prinášali obety starému kanaánskemu božstvu *Molochovi*, na čom sa obetovaním svojich detí často zúčastňovali aj Židia (*Jeremiáš 7,30-34*); Molochov oltár neskôr Židia zbúrali a miesto zavážali mestskými odpadkami, ktoré spaľovali; *Nový zákon* si podľa páchnucej a dymiacej Gehenny predstavuje miesto večného trestu, *podsvetie, peklo* (*Marek 9,42-50*); južnú časť Gehenny nazývali Pole krvi (hebr. *Akeldamach*), kde bolo pohrebisko cudzincov; podľa *Matúšovho evanjelia* (27,3-8) a

Skutkov apoštolov (1,19) vzniklo toto pomenovanie podľa toho, že židovskí veľkňazi kúpili toto pole za *tridsať strieborných*, ktoré vrátil zradca *Judáš Iškariotský*; pozri *peklo, biblia*

www: Gehenna bolo údolie na juhozápade Jeruzalema a symbol na *Jom Kippur v judaizme*; grécky slovník definuje slovo ako *peklo*; pôvodne toto miesto slúžilo pre modlárstvo a dokonca tam obetovali deti; v 1.st.pr.Kr. tam Židia hádzali na odpad, trosky a mŕtve zvieratá, ktoré spaľovali v neprestajnom ohni, udržiavanom pridávaním síry; tak sa Gehena stala symbolom zlých ľudí určených na ich budúcu likvidáciu; tiež tam hádzali telá popravených zločincov, ktoré boli považované za nehodné pohrebu v pamätných hrobkách; o tom vypovedá gesto Ježišových blízkych, ktorí sa usilovali, aby ich syn, vodca, učiteľ a mesiáš neskončil podobným spôsobom; n dôkaz toho, že neboli obyčajným zločincom, *Jozef z Arimatie* poskytol pre jeho telo svoju ešte nepoužitú rodinnú hrobku (pozri *Pohreb Krista*); na Gehennu odkazuje pasáž z Matúša (5,29) a Marka (9,47)

Gehon/Gíchón - jedna zo štyroch *rajských riek*, ktorá obtekala krajinu Kúš; stotožňovaná s *Nílom*; pozri *Siloe*
Gehrts Johannes - (†1921); popredný nemecký *ilustrátor*, ktorého práca sa objavili v populárnych časopisoch ako je *Die Gartenlaube*, v dizajne detských kníh a diel jeho priateľa Felix Dahn; líčil scény z *germánskej a severskej mytológie*, legiend a ság, pirátskych príbehov, cestovných dobrodružstiev a rozprávok; tiež ilustroval správy o vedeckých expedíciách nemeckého lekára a antropológa Karla von den Steinena

http://en.wikipedia.org/wiki/Johannes_Gehrts

J. Gehrts: Odin sprevádzaný svojimi havranmi Huginnom a Muninn a vlkmi Geri a Freki
(ilustrácia, 1901)

J. Gehrts: Ragnarök